

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 526/2025-21

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Miroslava Duriša a Miloša Maďara v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky obchodnej spoločnosti **DOMAZ, spol. s r. o.**, Pri Suchom mlyne 3, Bratislava IČO 31 331 670, zastúpenej advokátkou JUDr. Radkou Paulínyovou, Štefanovičova 12, Bratislava, proti rozsudku Mestského súdu Bratislava III sp. zn. B1-25Cb/4/2020 zo 6. novembra 2024, uzneseniu Mestského súdu Bratislava III sp. zn. B1-25Cb/4/2020 z 3. februára 2025 a uzneseniu Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2Cob/28/2025 z 25. apríla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť sťažovateľky a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 2. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Mestského súdu Bratislava III (ďalej len „mestský súd“) sp. zn. B1-25Cb/4/2020 zo 6. novembra 2024, uznesením mestského súdu sp. zn. B1-25Cb/4/2020 z 3. februára 2025 a uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 2Cob/28/2025 z 25. apríla 2025. Navrhuje napadnutý rozsudok mestského súdu, napadnuté uznesenie mestského súdu a napadnuté uznesenie krajského súdu zrušiť a vec vrátiť mestskému súdu na ďalšie konanie. Okrem toho žiada odložiť vykonateľnosť napadnutého rozsudku mestského súdu.

2. Z ústavnej sťažnosti a pripojených príloh vyplýva, že mestský súd napadnutým rozsudkom pre zmeškanie uložil sťažovateľke (žalovanej) povinnosť zaplatiť komanditnej spoločnosti Slovenská správcovská a reštrukturalizačná, k. s., Horná 23, Banská Bystrica, IČO 44 088 833 (ďalej len „žalobkyňa“), sumu 162 911,41 eur s príslušenstvom, a to do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku. Z odôvodnenia napadnutého rozsudku pre zmeškanie vyplýva, že mestský súd na 6. november 2024 o 9.00 h nariadil pojednávanie na prejednanie sporu o zaplatenie sumy

162 911,41 eur s príslušenstvom, na ktoré predvolal obe strany. Napriek riadne doručenému predvolaniu sa sťažovateľka nariadeného pojednávania nezúčastnila a svoju neprítomnosť na pojednávaní neospravedlnila včas a vážnymi okolnosťami, pričom o následku nedostavenia sa na pojednávanie vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie bola poučená. Žalobkyňa v rámci svojho prednesu na pojednávaní navrhla rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie žalovanej, čomu mestský súd vyhovel, keďže zistil splnenie zákonných podmienok pre takéto rozhodnutie [§ 274 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“)].

3. Mestský súd napadnutým uznesením návrh sťažovateľky na zrušenie napadnutého rozsudku pre zmeškanie mestského súdu zamietol, keď, vychádzajúc z judikatúry Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 1Obdo/52/2023 z 20. novembra 2024, neuznal procesnú obranu sťažovateľky argumentujúcej zlým zdravotným stavom svojho právneho zástupcu – advokáta [REDAKOVANÉ], u ktorého podľa názoru mestského súdu nešlo o žiadny akútny a ani o život ohrozujúci stav brániaci mu včas ospravedlniť neprítomnosť sťažovateľky na pojednávaní.

4. Krajský súd napadnutým uznesením (ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. júna 2025) napadnuté uznesenie mestského súdu potvrdil ako vecne správne (§ 387 ods. 1 a 2 CSP). V odôvodnení napadnutého uznesenia uviedol, že sťažovateľka relevantným spôsobom nepreukázala existenciu ospravedlniteľného dôvodu svojej neúčasti na pojednávaní, na ktorom na základe návrhu žalobkyne došlo k vyhláseniu kontumačného rozsudku.

II.

Argumentácia sťažovateľky

5. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti [čl. 127 ústavy a § 122 a nasl. zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“)] uvádza, že pri pochybnostiach o existencii ospravedlniteľného dôvodu zakladajúceho dôvod na zrušenie rozsudku pre zmeškanie mestského súdu sa mal krajský súd prikloniť k záveru, ktorý by zachoval právo sťažovateľky na spravodlivé súdne konanie, čo však neurobil. Krajský súd sa žiadnym spôsobom nevysporiadal ani s dôkazmi predloženými sťažovateľkou – lekárskymi potvrdeniami [REDAKOVANÉ] o zdravotnom stave jej bývalého právneho zástupcu – a v tomto smere nevykonal znalecké dokazovanie na účel posúdenia jeho zdravotného stavu. Keďže právoplatným a vykonateľným rozsudkom pre zmeškanie mestského súdu bola sťažovateľke uložená povinnosť na plnenie v mimoriadne vysokej až likvidačnej výške, hrozí jej závažná ujma.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

6. Podstatou ústavnej sťažnosti je námietka porušenia základného práva sťažovateľky na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru rozsudkom pre zmeškanie mestského súdu sp. zn. B1-25Cb/4/2020 zo 6. novembra 2024 (bod 2), uznesením mestského súdu sp. zn. B1-25Cb/4/2020 z 3. februára 2025 (bod 3) a uznesením krajského súdu sp. zn. 2Cob/28/2025 z 25. apríla 2025 (bod 4), ktoré sťažovateľka považuje za zjavne neodôvodnené

a arbitrárne vo vzťahu k záveru o splnení zákonných podmienok na vydanie rozsudku pre zmeškanie žalovaného podľa § 274 CSP (bod 5).

7. Konanie pred ústavným súdom upravujú § 32 až § 241 zákona o ústavnom súde, t. j. jeho piata časť. Ústavný súd návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak (§ 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde). Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. To znamená, že ešte pred tým, ako sa ústavný súd môže začať zaoberať materiálnou stránkou veci, je vždy povinný preskúmať formálne (procesné) náležitosti ústavnej sťažnosti. Z toho vyplýva, že iba v prípade, ak ústavná sťažnosť spĺňa všetky zákonom ustanovené formálne a obsahové náležitosti a predpoklady, môže sa ňou ústavný súd zaoberať aj z hľadiska jej vecnej stránky (I. ÚS 187/2012, III. ÚS 349/2015, I. ÚS 106/2020).

8. Podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení základných práv a slobôd sťažovateľov a vecne sa zaoberať ústavnými sťažnosťami len za predpokladu, že sa sťažovatelia nemôžu ani v budúcnosti nebudú môcť domáhať ich ochrany pred iným súdom využitím takých právnych prostriedkov, ktoré im zákon na to poskytuje. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o ústavných sťažnostiach. Zmyslom a účelom princípu subsidiarity je to, že ochrana ústavnosti nie je a ani podľa povahy veci nemôže byť výlučne úlohou ústavného súdu, ale je úlohou všetkých orgánov verejnej moci v rámci im zverených kompetencií. Všeobecné súdy sú primárne zodpovedné aj za dodržiavanie tých práv a základných slobôd, ktoré ústava alebo medzinárodná zmluva dotknutým fyzickým osobám (a právnickým osobám) zaručuje. Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 132 zákona o ústavnom súde (m. m. III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05 a iné).

9. Ako bolo uvedené v I. časti tohto uznesenia, zrušenia napadnutého rozsudku pre zmeškanie mestského súdu sa sťažovateľka domáhala návrhom, o ktorom rozhodol mestský súd napadnutým uznesením. Uvedené rozhodnutie mestského súdu sťažovateľka napadla odvolaním, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým uznesením; z napadnutého uznesenia krajského súdu (ktoré nadobudlo právoplatnosť 3. júna 2025) zároveň vyplýva, že obsahuje poučenie o možnosti podať proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie (§ 419 a nasl. CSP).

10. Podľa § 421 ods. 2 CSP sú z dovolacieho prieskumu vylúčené rozhodnutia odvolacieho súdu o odvolaní proti uzneseniu podľa § 357 písm. a) až n) CSP.

11. Sťažovateľka v ústavnej sťažnosti ústavnému súdu zamlčala, že uvedený mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) proti napadnutému uzneseniu krajského súdu podala, čo si ústavný súd overil prostredníctvom mestského súdu.

12. Najvyšší súd o dovolaní sťažovateľky proti napadnutému uzneseniu krajského súdu dosiaľ nerozhodol.

13. Princíp subsidiarity právomoci ústavného súdu vyjadrený v čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje, aby si sťažovateľ vyberal spôsob ochrany svojho základného práva a orgán verejnej moci, pred ktorým ho uplatní. Ochrana pred ústavným súdom nemožno využiť súčasne alebo pred inými prostriedkami nápravy, ktoré má sťažovateľ k dispozícii. Inými slovami, ústavná sťažnosť je prípustná iba vtedy, ak napriek vyčerpaniu všetkých prípustných právnych možností nápravy naďalej dochádza k porušovaniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa (m. m. IV. ÚS 21/02).

14. Zistená skutočnosť podania dovolania proti napadnutému uzneseniu krajského súdu sťažovateľkou vzhľadom na princíp subsidiarity vyplývajúci z čl. 127 ods. 1 ústavy vylučuje právomoc ústavného súdu meritórne konať a rozhodovať o uplatnených námietkach porušenia označených práv. Ústavný súd preto stabilne zastáva názor (III. ÚS 260/2015, I. ÚS 514/2023 a iné), že v prípade podania mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania) a súbežne podanej ústavnej sťažnosti je ústavná sťažnosť považovaná za prípustnú až po rozhodnutí o dovolaní.

15. Vzhľadom na postup, ktorý zvolila sťažovateľka, teda súbežné podanie dovolania a ústavnej sťažnosti, ústavný súd, rešpektujúc princíp subsidiarity, konštatuje, že najvyšší súd bude tým orgánom právnej ochrany základných práv a slobôd, ktorý bude oprávnený posúdiť námietky zásahov do práv sťažovateľky krajským súdom, a to na základe uplatneného mimoriadneho opravného prostriedku (dovolania).

16. Po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie by došlo k vzniku ústavne neakceptovateľného stavu, keď by v zásade o rovnakej veci rozhodovali paralelne viaceré orgány súdneho typu, a to najvyšší súd a ústavný súd. Išlo by o stav, ktorý je v právnom štáte neaprobateľný, pretože by mohol viesť k rozdielnym rozhodnutiam v rovnakej veci, čo by malo negatívne (a len obťažne odstrániteľné) dôsledky na právnu istotu, ktorá tvorí integrálnu súčasť princípov právneho štátu (porovnaj I. ÚS 40/2020).

17. Bez snahy o ovplyvnenie výsledku dovolacieho konania ústavný súd poukazuje na to, že účelom inštitútu rozsudku pre zmeškanie podľa § 274 CSP je urýchlenie sporového konania. Ide o fakultatívny nástroj na odstránenie procesnej pasivity žalovaného pod hrozbou najprísnejšej procesnej sankcie, straty sporu. Keďže samotné vydanie rozsudku pre zmeškanie nemôže byť automatické ani samoučelné, v posudzovanom prípade vady zmätočnosti namietané sťažovateľkou posúdi najvyšší súd.

18. Ústavný súd zdôrazňuje, že za súčasnej právnej úpravy sťažovateľa vo všeobecnosti nie sú vystavení riziku odmietnutia ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu pre jej oneskorenosť, ak proti nemu podajú vecne neúspešné dovolanie. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku (I. ÚS 96/2022).

19. V súvislosti s prípadnými obavami sťažovateľov, že by ústavný súd odmietol ich ústavnú sťažnosť podanú až po rozhodnutí dovolacieho súdu ako oneskorene podanú, ústavný súd uvádza, že začiatok plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti nemožno predĺžiť v prípade, ak je mimoriadny opravný prostriedok proti určitým rozhodnutiam vylúčený, resp. neprípustný zo zákona [napr. § 422 CSP, § 76 Civilného mimosporového poriadku, § 439 ods. 2 a 3 Správneho súdneho poriadku, § 371 ods. 7, § 382 písm. f) Trestného poriadku] (porov. *Macejková, I., Bárány, E.*,

Baricová, J., Fiačan, I., Holländer, P., Svák, J. a kolektív. Zákon o Ústavnom súde Slovenskej republiky. Komentár. 1. vydanie. Bratislava : C. H. Beck, 2020. s. 937.). Ďalšími príkladmi dovolania *ex lege* neprípustného sú napr. § 421 ods. 2 v spojení s § 357 písm. a) až n) CSP, resp. § 202 ods. 4 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 233/1995 Z. z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení neskorších predpisov. Inými slovami, predĺženie začiatku plynutia lehoty na podanie ústavnej sťažnosti proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nemožno *a priori* vylúčiť vtedy, ak bolo dovolanie odmietnuté ako neprípustné z dôvodov závislých od uváženia dovolacieho súdu.

20. Vychádzajúc z uvedeného, ústavný súd vo vzťahu k napadnutému rozsudku pre zmeškanie mestského súdu, napadnutému uzneseniu mestského súdu a napadnutému uzneseniu krajského súdu konštatuje existenciu procesnej prekážky brániacej prerokovaniu ústavnej sťažnosti, a to nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie, preto ústavnú sťažnosť odmietol s poukazom na § 56 ods. 2 písm. a) v spojení s § 132 ods. 1 zákona o ústavnom súde.

21. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku sa ústavný súd ďalšími požiadavkami sťažovateľky uvedenými v petite nezaoberal a ani osobitným výrokom nerozhodol o návrhu sťažovateľky na odklad vykonateľnosti napadnutého uznesenia krajského súdu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. septembra 2025

Jana Baricová
predsedníčka senátu